

Twee keer Touché

Als je touché maakt is altijd het onherroepelijk gevolg dat je beurt voorbij is en je kunt gaan zitten. Maar de manier waarop de partij dan wordt vervolgd, kan heel verschillend zijn.

De ene keer moet de nu aan de beurt komende tegenstander beginnen vanuit de positie waar de getoucheerde bal terechtgekomen is. Een andere keer moet de getoucheerde bal juist worden teruggeplaatst. Wanneer moet je nu wat? Een tijdje geleden vertelde iemand mij van de volgende voorvallen. Twee keer touché, verschillend af te handelen.

Het gebeurde tijdens een districtsfinale. Een speler maakte, zonder het te merken of te voelen, bij het voorbewegen in seriepositie heel lichtjes touché. Merkte de spe-

ler het niet, de oplettende arbiter zag het wel en telde hem resoluut af. De speler vroeg verbaasd aan de arbiter wat er aan de hand was. Waarom hij werd afgeteld. „U raakte een bal aan, u maakte touché“, was het antwoord van de arbiter. De speler zei niets te hebben gevoeld maar ging zonder morren zitten. Zijn tegenstander maakte dankbaar gebruik van het 'presen-tje' en maakte zevenenzeventig caramboles. Toen de partij afgelopen was praatten ze nog even na over het voorval. De speler zei nog eens dat hij absoluut niets gevoeld had en vond het goed dat het gezien was. Kijk, als je zo'n onschuldige foutje maakt en je tegenstander geeft je vervolgens een draai om de oren door er een flinke serie uit te maken, als je dan toch zegt: „goed dat het gezien is“, dan is dat sportieve klas-se.

In een andere partij van die finale maakte een andere speler ook een touché. Raakte ook bij het voorbewegen even een bal aan, maar stootte in een reflex nog een keer. Vervolgens pakte de arbiter de getoucheerde bal en plaatste hem terug. Daarna mocht de tegenstander aan zijn beurt beginnen.

Waarom moet je nu de ene keer spelen vanuit de positie waar de bal terechtgekomen

men is en wordt de bal de andere keer teruggelegd? Het antwoord vinden we in het Spel en Arbitrage Reglement, artikel 5209 lid 2. En dan vooral de toelichtingen. Daar wordt uitgelegd dat de eerste aanraking van een bal, om als reglementair juist te kunnen worden beschouwd, een bewuste stoot moet zijn. Het ongewild aanraken is duidelijk geen bewuste stoot-poging.

De Commissie Sportzaken Carambole heeft er daarom voor gekozen om de ongewilde eerste aanraking van de bal als touché te beschouwen. Dat betekent dat de tweede aanraking, in een reflex gedaan, niet geoorloofd is. Na het maken van een fout mag de speler geen bal meer aanraken. Moet de positie als het ware worden 'bevoren'. Dus zal de arbiter de door de tweede 'reflexstoot' verplaatste bal(len) terugplaatsen alvorens de tegenstander de beurt krijgt. Zo wordt tevens voorkomen dat de tegenstander onbewust (maar soms misschien ook wel een klein beetje bewust) wordt benadeeld.

Dus beide keren een touché, maar met een verschillende afhandeling. De clou is dat na het maken van de fout geen bal meer verplaatst mag worden. Gebeurt dat toch, moet de positie worden hersteld zoals 'ie was direct na het maken van de eerste fout.

Piet Verhaar
pietvangerte@hotmail.com